

Cal Serra (casa nova)

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector de la riera de Cornet, al sud-est del terme de Gaià
Emplaçament Ctra. BP 4313 que surt de Balsareny, al km. 35 pista asfaltada direcció nord uns 3 km
Alçada: 476

Coordenades:

Latitud: 41.90841
Longitud: 1.94457
UTM Est (X): 412466
UTM Nord (Y): 4640146

Classificació

Número de fitxa 08090-10
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1943
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Construcció en bon estat però amb materials que contenen aluminosi
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 002302100DG14A0001FR
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 10/05/2018 - 02:00

Descripció

Casa de pagès que és la successora de cal Serra Vell, construïda ex novo l'any 1943 en un emplaçament més favorable que l'antiga, al costat de la carretera en el context de la vall de la riera de Cornet. Es tracta d'una edificació singular perquè s'inspira en el model clàssic d'una masia però està feta amb maó i materials moderns. Consta d'un cos residencial de planta quadrada (amb planta baixa més dos pisos) i uns coberts annexos amb planta en forma de ela, situats al sud i llevant. L'habitatge és d'estructura simètrica i regular, amb dues façanes destacades. Una és encarada al nord-est, mirant a la carretera, i presenta un ritme regular d'obertures de les quals destaca una galeria amb tres balcons centrals al primer pis i un altre al superior. L'altra és en la banda oposada i presenta unes obertures menys vistoses. L'edificació dels coberts segueix les mateixes característiques constructives, però la planta semisoterrània, on hi ha un femer, és feta amb pedra i coberta amb volta de maó. El sector de la pallissa és oberta amb dos arcs i també conté elements de pedra, per exemple als pilars.

Observacions:

En l'òcul de ventilació de les golfes: 1943

Informació oral facilitada per M. Carme Ferrer de cal Pons, per Josep Coll Pujols, del Coll de Comadoms i per Jaume Calvet Vilaseca

Història

La casa originària de cal Serra es troba 100 metres al sud de cal Pons i pràcticament no en queda res. Cal dir que antigament en aquest sector eren quatre els masos que hi havia: cal Salomons, cal Pons, cal Sastre i cal Serra. Cal Sastre estava entre cal Pons i cal Serra.

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, cal Serra ja existia al segle XIV. Concretament, s'esmenta en un pergami de 1370 de l'arxiu del Prat de Cornet amb el nom de Pellicer, i aquell any l'hereu era un tal P. Guillem. Pertanyia a la parròquia de Santa Maria de Gaià. Al segle XVII, segons un capbreu del castell de Gaià de 1692-93, el mas era conegut com a Serra Pelliser, l'hereu era Joan Serra i pagava de cens quatre sous. Al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de 1883, el propietari és Josep Vilaseca Buixadera i les terres del mas abastaven 57,99 ha. Es tractava, doncs, d'un mas de dimensions mitjanes o modestes. Entorn de la dècada de 1930 la propietària era Antònia Vilaseca Santamaria. Els anys de postguerra cal Serra es trobava en condicions molt precàries i amenaçava ruïna, de manera que el 1943 (segons una inscripció) es va construir la casa de nou en un emplaçament més còmode, al costat de l'actual pista que segueix la vall de la riera de Cornet. Però alguns membres de la família van marxar ja cap a Balsareny. Eren diversos germans i alguns van viure-hi fins que es van casar. Entorn de 1962 la casa era buida i s'hi va traslladar la família Bruc, procedent de Viranes, que s'hi va estar fins els volts de l'any 2000. Pel que fa a la casa vella de cal Serra, a la dècada de 1960, Josep Vilarmau, propietari del Soler de Lloberes, la va adquirir i decidí aterrar-la per motius de seguretat, ja que es trobava en ruïnes.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 60, 68, 85.
IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 20.

